

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 347/2021-46

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., Staré Grunty 162, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 5Tpo/300/2021-137 z 15. marca 2021 takto

rozhodol:

1. Uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 5Tpo/300/2021-137 z 15. marca 2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Trnave č. k. 5Tpo/300/2021-137 z 15. marca 2021 **zrušuje**.
3. Krajský súd v Trnave **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **460,90 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. apríla 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Zároveň požaduje priznanie náhrady trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 347/2021 z 3. júna 2021 ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5Tpo/300/2021-137 z 15. marca 2021 prijal na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti, teda v rozsahu namietaného porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.
3. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia, ďalších príloh ústavnej sťažnosti, pripojeného väzobného spisu Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2Tp/10/2021 a spisu krajského súdu sp. zn. 5Tpo/300/2021 vyplýva nasledovný stav veci:
4. Uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru, odboru Západ (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-392/NKA-ZA2-2019 z 9. septembra 2020 bolo začaté trestné stíhanie a zároveň vznesené obvinenie sťažovateľke za účastiťvo vo forme organizátora na zločine marenia spravodlivosti podľa § 21 ods. 1 písm. a) Trestného zákona k § 344 ods. 1 písm. d) a ods. 2 písm. b) a c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona.
5. Vyšetrovateľ uznesením z 1. marca 2021 podľa § 206 ods. 6 Trestného poriadku zmenil právnu kvalifikáciu skutku sťažovateľke tak, že tento sa bude posudzovať ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a), b) a c) s poukazom na § 138 písm. i), § 139 ods. 1 písm. i) a § 140 písm. c) Trestného zákona.
6. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) doručil 6. marca 2021 okresnému súdu návrh č. VII/2 Gv 160/20/1000 z 5. marca 2021 na vzatie sťažovateľky do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.
7. Okresný súd sudcom pre prípravné konanie uznesením č. k. 2Tp/10/2021 zo 7. marca 2021 (ďalej len „uznesenie sudcu pre prípravné konanie“) rozhodol o nevzatí sťažovateľky do kolúznej väzby a preventívnej väzby s tým, že kolúznu väzbu nahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka a uložil jej *zákaz styku i kontaktu s obvinenými, svedkami a znalcami v predmetnej trestnej veci*.
8. Sudca pre prípravné konanie z dosiaľ zadovážených dôkazov vyvodil existenciu dôvodného podozrenia, že stíhaný skutok sa stal a z jeho spáchania je dôvodne podozrivá sťažovateľka. Skutok zároveň vykazuje všetky zákonné formálne znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, pričom po zmene právnej kvalifikácie z 1. marca 2021 ide o znaky zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a), b) a c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona, § 139 ods. 1 písm. i) Trestného zákona a § 140 písm. c) Trestného zákona.
9. U sťažovateľky nezhliadol dôvody tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Dospel však k záveru, že u sťažovateľky sú dané väzobné dôvody tzv. kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, teda obava, že sťažovateľka by mohla ovplyvňovať svedkov, prípadne spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie. Zároveň je väzbu sťažovateľky potrebné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka. K tomuto argumentoval: *«Charakter stíhanej trestnej činnosti, ktorá sa vyznačuje práve ovplyvňovaním, resp. až nátlakom (vydieranie) na spoluobvineného ■■■■, aby vypovedal v prospech obvinenej ■■■■, ako aj sofistikovaným spôsobom jej vykonania,*

keď nikdy nemala toto páchať obvinená priamo, ale cez akýchsi jej „naklonených“ sprostredkovateľov vykonávajúcich jej pokyny a vôľu, v kombinácii s osobou obvinenej, ktorá nepochybne má potrebnú inteligenčnú výbavu a praktické skúsenosti v oblasti trestného práva, pričom zároveň v minulosti vykonávala funkciu sudcu na Okresnom súde Trenčín a neskôr na Krajskom súde v Trenčíne, následne vykonávala funkciu štátnej tajomníčky Ministerstva spravodlivosti SR do 1.4.2019 a teda nielen v trenčianskom regióne, ale možno povedať, že aj na celom Slovensku, požívala vysokú autoritu z titulu jej funkcií, a to aj u príslušníkov polície a zároveň bola politickou nominantkou na Ministerstve spravodlivosti SR v pozícii štátnej tajomníčky a teda autoritu požívala aj v takýchto kruhoch, podľa názoru sudcu predstavuje existenciu dôvodov tzv. kolíznej väzby u obvinenej.»

10. Pokiaľ ide o prokurátorom v návrhu na vzatie do väzby popisované konanie syna sťažovateľky [REDAKOVANÉ] ([REDAKOVANÉ] mal vykonávať úkony smerujúce k zisťovaniu dôkazov voči sťažovateľke, a to tým, že mal vyvíjať tlak na [REDAKOVANÉ], aby išla za [REDAKOVANÉ] na návštevu pod zámenkou obhajobných aktivít, a tiež mal vyhľadávať [REDAKOVANÉ]), podľa sudcu pre prípravné konanie ide o čisto hypotetickú rovinu, osobou, ktorá navádzala [REDAKOVANÉ] na popisované kolízne konanie, mohol byť spoluobvinený [REDAKOVANÉ], prípadne takéto konanie mohol učiniť z vlastného podnetu sám [REDAKOVANÉ] v snahe pomôcť svojej väzobne stíhanej matke. Vo vzťahu k argumentácii prokurátora, podľa ktorej predseda senátu okresného súdu 8T [REDAKOVANÉ] mal konať v súlade s inštrukciami sťažovateľky, keď mal [REDAKOVANÉ] ako poškodeného vykázať z miestnosti počas výsluchu svedka [REDAKOVANÉ], sudca pre prípravné konanie uviedol, že toto má síce „faktografický základ (vychádza z príslušnej zápisnice), zároveň je ale nepodložené, hypotetické a navyše sa podľa názoru sudcu pre prípravné konanie jedná pri vylúčení osoby, z ktorej má vypočúvaná osoba dôvodnú obavu, o postup lege artis“.

11. Ďalej dôvodil, že sťažovateľka „bola práve v trestnej veci vedenej na NAKA pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019 väzobne stíhaná prakticky 12 mesiacov, pričom bola uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Tost 6/2021 zo dňa 04.03.2021 prepustená z väzby na slobodu s tým, že jej väzba bola nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia viacerých obmedzení a povinností, okrem iného i kontroly technickými prostriedkami... Javí sa preto vo vzťahu k trestným veciam obvinenej [REDAKOVANÉ], práve za účelom zabráneniu nežiaducich následkov spočívajúcich v porušení základných práv a slobôd, najmä práva na osobnú slobodu, ako vhodnejší, zákonný a správny postup, ktorým by toto trestné konanie bolo spojené na spoločné konanie a prejednanie s trestným konaním, v ktorom bola obvinená [REDAKOVANÉ] pôvodne väzobne stíhaná s tým, že by došlo k rozšíreniu dôvodov väzby aj na v tomto konaní prejednávané skutky.“.

12. Sudca pre prípravné konanie sa taktiež „stotožnil s obhajobnou námietkou, že podaný návrh čo do vymedzenia dôvodov väzby obvinenej je príliš všeobecný a neurčitý. Nenaznačil prokurátor ani jednu konkrétnu osobu, ktorá by ešte mohla byť ovplyvnená. Domnieva sa sudca pre prípravné konanie, že by sa malo jednať o spoluobvinených, resp. svedkov v tejto trestnej veci. Tu si však jednoducho treba uvedomiť, že mnoho zo spoluobvinených a svedkov v tomto konaní už vypočutých bolo. Navyše, ako už súd načrtnol, obvinený [REDAKOVANÉ] je vo výkone trestu v inej veci, obvinený [REDAKOVANÉ] je v tejto veci vo väzbe, pričom obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú vo väzbe v inej veci. Preto ak mal na myslí prokurátor ovplyvňovanie, resp. kolízne konanie vo vzťahu k týmto osobám, toto je aktuálne vylúčené. Tiež treba akcentovať povinnosti a obmedzenia uložené uznesením Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky 5Tost 6/2021 zo dňa 04.03.2021, ktoré konštatovanú dôvodnú obavu z prípadného kolúzneho konania obvinenej minimalizujú.“.

13. Proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie podal sťažnosť prokurátor. Zotrval v nej na názore o existencii dôvodu väzby nielen podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ale aj podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Pokiaľ sudca pre prípravné konanie považoval za kľúčový argument, vedúci u sťažovateľky k nahradeniu kolúznej väzby aspekt reťazenia väzieb, tento právny názor je podľa prokurátora právne neudržateľný. Vyjadril tiež nesúhlas s argumentáciou sudcu pre prípravné konanie, podľa ktorej nemožno nesúhlasiť s námietkou obhajoby o tom, že orgány činné v trestnom konaní 1. marca 2021 zmenili právnu kvalifikáciu skutku účelovo. V závere uviedol, že „... je dôvodné podozrenie, že obvinená by v prípade nevzatia do väzby mohla pokračovať v trestnej činnosti, pričom možno tiež predpokladať zasahovanie do nezávislosti súdu v prípade ešte nerozhodnutých vecí vedených sudcami v Trenčianskom kraji (k čomu malo aj v zmysle dokazovania dôjsť), s ktorými sa z minulosti pozná a môže mať na tieto osoby úzke priateľské väzby ako aj marenie spravodlivosti pri zabezpečovaní nových dôkazov, a to najmä ovplyvňovanie svedkov, ktorí už vo veci vypovedali, ale aj nových svedkov, vykonávaním takých opatrení, ktoré budú mať za následok zmarenie dôkazu, ako napríklad varovania niektorých podozrivých osôb pred zaistovacími úkonmi, ktoré by vyplynuli zo samotného vyšetrovania a zároveň je podozrenie, že obvinená [REDAKOVANÉ] môže na dosiahnutie týchto trestných činov využiť aj iné osoby z prostredia organizovaného zločinu.“. V doplnení sťažnosti prokurátor konštatoval, že prevažujúca časť súdnej praxe akceptuje možnosť nahradiť kolúznu väzbu alternatívnymi prostriedkami, a to napriek tomu, že platný Trestný poriadok vylučuje pri tomto type väzby jej nahradenie zárukou, sľubom, probačným dohľadom (§ 80 ods. 1 Trestného poriadku) alebo peňažnou zárukou (§ 81 ods. 1 Trestného poriadku). S týmto záverom prezentovaným súdnou praxou prokurátor polemizuje, analyzujúc rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva.

14. O sťažnosti prokurátora proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5Tpo/300/2021-137 z 15. marca 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že uznesenie sudcu pre prípravné konanie zrušil, sťažovateľku vzal do kolúznej väzby, ktorú nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Zároveň krajský súd dospel k záveru, že dôvody na vztatie sťažovateľky do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku neexistujú.

15. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia okrem iného konštatoval:

«45. Rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o tom, že existujú dôvody tzv. kolúznej väzby obvinenej, považuje sťažnostný súd za vecne správne. Menej sa však už možno stotožniť s odôvodnením jeho rozhodnutia. Naopak, za nesprávne považuje sťažnostný súd rozhodnutie o nahradení väzby obvinenej dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

46. Skutočnosti, ktoré uvádza sudca pre prípravné konanie a ktoré sú citované v odseku 39 tohto uznesenia, odôvodňujú aj podľa názoru sťažnostného súdu, obavu z kolúzneho správania sa obvinenej v prípade, že by nebola vztatá do väzby. Možno teda zopakovať, že premyslené, plánované a s viacerými osobami koordinované konanie, ktorého jedným z hlavným motívom mala byť „ochrana“ osoby obvinenej pred negatívnou publicitou alebo diskreditáciou, vyvoláva aj v súčasnej dobe obavu, že by sa snažila pôsobiť na svedkov a spoluobvinených v jej trestnom konaní, aby tak zmarila objasňovanie skutočností závažných pre jej trestné konanie. Táto obava

vyplýva aj z intenzity jej konania, keď do tohto „zapojila“ veľkú skupinu osôb (vrátane vysokopostaveného policajného funkcionára - obv. ██████████), ktorí pracovali pre obvinenú alebo v jej prospech. Ak sa takéhoto správania (v súčasnosti právne kvalifikovaného ako vydieranie) dopúšťala vo vzťahu k iným osobám, vystupujúcim v inom trestnom stíhaní, je dôvodne sa obávať, že tak urobí aj vo vzťahu k trestnému stíhaniu, v ktorom je sama obvinená. Takéhoto kolúzneho správania sa by sa mohla dopustiť vo vzťahu k obvineným, ktorí sú stíhaný na slobode, resp. svedkom, ktorí sa nachádzajú na slobode.

47. Vo vzťahu k väzbám obvinenej na sudcov v Trenčianskom regióne, resp. v regióne celého Slovenska, je potrebné uviesť, že takáto úvaha je príliš všeobecná a málo konkrétna na definovanie dôvodov tzv. kolúznej väzby. Musela by byť preukázaná určitá kvalita väzieb na konkrétne osoby a rovnako aj preukázané, ako tieto väzby môžu súvisieť s kolúznym správaním. Rovnaké úvahy platia aj o argumentoch prokurátora ohľadne dosiaľ nestotožnených, podozrivých osôb, neuvedených nových dôkazov a osôb z prostredia organizovaného zločinu...

48. Sťažnostný súd sa stotožňuje s hodnotením sudcu pre prípravné konanie ohľadne skutočností, vyplývajúcich so správania sa syna obvinenej, ██████████, vo vzťahu k dôvodom tzv. kolúznej väzby obvinenej... Rovnako možno súhlasiť aj s jeho úvahou vo vzťahu k ovplyvňovaniu predsedu senátu Okresného súdu Trenčín...»

16. Krajský súd sa stotožnil s námietkami prokurátora, že zákaz tzv. reťazenia väzieb nemožno uplatniť na prejednávanú trestnú vec. Zároveň nevyhodnotil postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré nespojili trestné stíhanie sťažovateľky (predmetné trestné stíhanie a trestné stíhanie realizované pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019) na spoločné konanie, za nesprávny alebo nezákonný. Nestotožnil sa s názorom sudcu pre prípravné konanie, že sa javí, že orgány činné v trestnom konaní vznášali obvinenie a menili právnu kvalifikáciu skutku 1. marca 2021 účelovo, aby následne mohla byť sťažovateľka opätovne vzatá do väzby. Podľa názoru krajského súdu rozsiahlosť dokazovania realizovaná na vznesenie obvinenia odôvodňuje vydanie uznesenia o vznesení obvinenia i zmenu právnej kvalifikácie skutku 1. marca 2021.

17. Ďalej krajský súd dôvodil:

«56. Ak by platilo to, čo tvrdí sudca pre prípravné konanie v odôvodnení napadnutého uznesenia, že: a) reťazenie väzieb obžalovanej je neprípustné, b) orgány činné v trestnom konaní zvolili nevhodný, nezákonný a nesprávny postup, keď nespojili jej trestné veci na spoločné konanie a c) obvinenia zo dňa 1.3.2021 sú vznesené účelovo, potom nemôže konštatovať, že u obžalovanej sú dané dôvody tzv. kolúznej väzby, a to bez ohľadu na to, že rozhodol o jej ponechaní na slobode (pri ustanovení dohľadu probačným a mediačným úradníkom). Jej väzba by bola - na základe nezákonného postupu a sledovania nezákonného účelu - nezákonná.

57. ... sťažnostný súd chyby v postupe orgánov prípravného konania, ktoré viedli sudcu pre prípravné konanie k rozhodnutiu o nezatí obvinenej do väzby (reťazenie väzieb, nespojenie oboch trestných vecí na spoločné konanie, účelová zmena právnej kvalifikácie 1. marca 2021, pozn.), nezistil. Z toho potom vyplýva i záver, že rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o nahradení väzby obvinenej práve z týchto dôvodov, je nesprávne.

58. Konštatovanie sudcu pre prípravné konanie o tom, že návrh prokurátora na vzatie do väzby je málo konkrétny a určitý vo vzťahu k osobám, ktoré by mohli byť ovplyvnené, resp. že je vylúčené ovplyvňovanie osôb, ktoré sú vo väzbe alebo vo výkone trestu v inej veci (odsek 43), je nezrozumiteľný v kontexte jeho meritórneho rozhodnutia. Na jednej strane (zrejme) vytyka, že tu nie sú osoby, voči ktorým by mohlo dôjsť ku kolúznemu správaniu, na druhej strane však konštatuje u obvinenej dôvody tzv. kolúznej väzby. Rozhodnutie sa tým stáva málo zrozumiteľné a preto aj neakceptovateľné. Každé pozbavenie alebo obmedzenie základného práva alebo slobody musí byť presvedčivo odôvodnené, aby osoba zasiahnutá týmto rozhodnutím rozumela dôvodom, ktoré k jeho vydaniu viedli. Zrozumiteľnosť a vnútorná konzistencia rozhodnutia tiež umožní strane trestného konania vzniesť v opravnom konaní proti rozhodnutiu konkrétne námietky, ak ho nepovažuje za správne.

61. Obava z kolúzneho správania sa obvinenej je v tomto štádiu trestného stíhania natolko intenzívna, že použitie navrhovanej alternatívy väzby, hoc aj podporené uložením primeraných povinností a obmedzení podľa § 82 Trestného poriadku, nie je spôsobilé odstrániť obavu zo správania sa obvinenej, ktoré viedli k ustáleniu dôvodov jej väzby. Spôsob, ktorým sa mala dopustiť spáchania trestnej činnosti, charakterizovaný systematickosťou v postupe, plánovaním a zapojením viacerých osôb do nej, neumožňuje reálne uvažovať o nahradení väzby dohľadom a ďalšími, k tomu sa viažucimi opatreniami.

62. Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu, ktorým nahradil väzbu obvinenej v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-325/NKA-ZA2-2019 (uznesenie Špecializovaného trestného súdu 5Tp 2/2020 zo dňa 16.02.2021 v spojení s uznesením, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Tost 6/2021 zo dňa 04.03.2021), toto nemá priamy vplyv na možnosť nahradiť väzbu obvinenej rovnakým, alebo podobným spôsobom v tejto prejednávanej veci. Dodržiavanie povinností a obmedzení, ktoré jej boli uložené pri prepustení z väzby na slobodu a skúmanie, či dohľad plní svoj účel, sa posudzujú vo vzťahu k tej trestnej veci, ktorej sa toto rozhodnutie týka.

63. Zdravotný stav obvinenej tak, ako bol zistený v čase rozhodovania sťažnostného súdu, nemal vplyv na jej vzatie do väzby.

64. Pokiaľ by jej zhoršený zdravotný stav, založený na dôvodoch rovnakej alebo podobnej povahy, pre ktoré bola hospitalizovaná na psychiatrickej klinike, pretrvával, resp. by sa zhoršoval, mohlo by to mať do budúcnosti vplyv na posúdenie otázky pretrvávania reálnej obavy z kolúzneho správania sa obvinenej, prípadne oslabenia takejto obavy. Nateraz však jej zdravotný stav nebol dôvodom na jej nevzatie do väzby. Súd rozhodujúci o väzbe nemôže v tejto otázke vychádzať z informácií, ktoré sprostredkujú média, alebo iba od vyjadrenia jej obhajcu. Otázka zdravotného stavu obvinenej, je otázkou odbornou a z tohto hľadiska k nej treba pristupovať.»

18. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka 15. apríla 2021 dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Trestného poriadku a navrhla uznesenie krajského súdu zrušiť.

19. Sťažovateľka zároveň podala podnet ministrovi spravodlivosti Slovenskej republiky na podanie dovolania proti uzneseniu krajského súdu podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku.

20. Po podaní ústavnej sťažnosti došlo k nasledovnému vývoju vo veci sťažovateľky:

21. Sťažovateľka bola 26. mája 2021 prepustená z väzby na slobodu príkazom prokurátora sp. zn. VII/2 Gv 160/20/1000-131.

22. Podnet sťažovateľky na podanie dovolania bol ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky vyhodnotený ako nedôvodný (sp. zn. 22820/2021/61).

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 3Tdo/64/2021 z 2. septembra 2021 dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku, keď dospel k záveru, že sťažovateľka nie je oprávnenou osobou na podanie dovolania proti uzneseniu krajského súdu, pretože ide o rozhodnutie o väzbe, pričom oprávnenou, aktívne legitimovanou osobou na podanie dovolania je len minister spravodlivosti Slovenskej republiky.

II.

Argumentácia sťažovateľky

24. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, na základe ktorého bola sťažovateľka vzatá do väzby, podala sťažovateľka túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu v otázke danosti dôvodov kolúznej väzby je nezrozumiteľné, zmätočné, vnútorne nekonzistentné, nie je z neho zrejmé žiadna reálna, dôvodná hrozba, že sťažovateľka bude ovplyvňovať svedkov či obvinených,

b) krajský súd odôvodňuje nevyhnutnosť kolúznej väzby odkazom na tie okolnosti, ktoré sudca pre prípravné konanie nepovažoval za dôvody kolúznej väzby a ktoré samotný krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vyhodnocuje ako nedostatočné na účely kolúznej väzby,

c) dôvody kolúznej väzby absentujú nielen z hľadiska presvedčivej a zrozumiteľnej identifikácie v napadnutom uznesení, ale ani objektívne nie sú dané; podozrenie z konkrétneho spôsobu spáchania trestnej činnosti nemôže nahradiť existenciu reálnej a konkrétnej hrozby kolúzneho konania, relevantnej v čase rozhodovania o väzbe,

d) sudcovi pre prípravné konanie ani krajskému súdu sa nepodarilo identifikovať okruh osôb, ktoré by sťažovateľka mohla ovplyvňovať,

e) sťažovateľka v čase rozhodovania o väzbe bola a aj v čase podania ústavnej sťažnosti je hospitalizovaná na psychiatrickej klinike, čo samo osebe predstavuje faktor so zásadným významom pre posúdenie spôsobilosti sťažovateľky ovplyvňovať svedkov, obvinených,

f) dôvody, o ktoré krajský súd oprel svoj záver o nevyhnutnosti kolúznej väzby, sú všeobecné, fráзовité, teda nedostatočné. Kolúzna hrozba má byť daná kombináciou inteligencie, odbornej skúsenosti sťažovateľky, náklonnosti „akýchsi jej sprostredkovateľov“ a jej autoritou vyplývajúcou z verejnomocenských funkcií. Sťažovateľka je však aktuálne v situácii, keď má za sebou rok strávený vo väzbe, je bez akejkoľvek funkcie, je predmetom všeobecného opovrhnutia verejnosťou, nosí monitorovací elektronický náramok, je hospitalizovaná na psychiatrickej klinike, pričom súd ani nevie označiť osoby, ktoré by mohla ovplyvňovať,

g) sťažovateľka tiež poukazuje na nutnosť uplatnenia testu proporcionality, pričom uvádza, že v napadnutom uznesení sa nenachádza žiadne vyvažovanie medzi údajným rizikom nahradenia väzby dohľadom a elektronickým monitoringom na strane jednej a úplným pozbavením slobody na strane druhej. Konanie, vo vzťahu ku ktorému sa zatiaľ sťažovateľka považuje za nevinnú, nemôže byť označené ako dôvod, pre ktorý je nevyhnutné stíhať ju väzobne, a už vôbec nie v situácii, keď podlieha nepretržitému monitoringu jej pohybu a probačnému dohľadu, je hospitalizovaná na psychiatrickej klinike a má súdom uložený zákaz styku a kontaktu so svedkami, obvinenými a znalcami,

h) napadnuté uznesenie krajského súdu nenapráva vadu uznesenia sudcu pre prípravné konanie, a to „absenciu presvedčivej a zrozumiteľnej identifikácie konkrétnych skutočností, ktoré by v čase rozhodovania o väzbe túto činili nevyhnutnou v miere, v akej je riziko jej nahradenia dohľadom a elektronickým monitoringom vzhľadom na všetky okolnosti veci príliš vysoké“,

i) sťažovateľka na podporu svojich argumentov poukazuje aj na rozhodnutie najvyššieho súdu č. k. 5Tost/6/2021 zo 4. marca 2021, ktorým bola v inej trestnej veci prepustená z väzby a táto bola nahradená probačným dohľadom, prijatím peňažnej záruky a ďalšími opatreniami, vo vzťahu k čomu sťažovateľka uvádza, že predmetné rozhodnutie najvyššieho súdu sa týka závažnejšej povahy trestnej činnosti. Poukazuje tiež na dokument – Závery Rady Európskej únie o alternatívnych opatreniach k pozbaveniu osobnej slobody: využívanie trestov a opatrení nezahŕňajúcich pozbavenie osobnej slobody v oblasti trestnej spravodlivosti (2019/C 422/6).

III.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie krajského súdu:

25. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol:

«Sťažovateľka vo svojom podaní cituje odsek 46 uznesenia tunajšieho súdu, ktorý napadla ústavnou sťažnosťou (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) iba čiastočne. V druhej, tretej a štvrtej vete tohto odseku krajský súd jasne vymenováva konkrétne skutočnosti, v ktorých vidí dôvod na väzbu. V poslednej vete toho odseku jasne vymedzuje i okruh osôb, voči ktorým hrozilo kolúzne správanie sťažovateľky. Rovnako je okruh osôb dotknutých možným kolúznym správaním sťažovateľky negatívne vymedzený v odseku uznesenia krajského súdu, teda krajský súd jasne označil okruh osôb, voči ktorým (na rozdiel od okresného súdu) hrozbu kolúzneho správania neidentifikoval. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu, napriek nepresnému odkazu na odsek 39, teda poskytuje sťažovateľke konkrétne a zrozumiteľné úvahy, ktorými sa krajský súd riadil pri svojom rozhodnutí.

Nemôžeme preto súhlasiť, že ani krajskému súdu sa nepodarilo identifikovať okruh osôb, ktoré by sťažovateľka v čase rozhodovania o väzbe mohla ovplyvňovať. Sťažovateľka vytrhla určitú časť odôvodnenia uvedeného v odseku 58 z kontextu. Krajský súd v tomto odseku poukazuje na vnútorné rozpory odôvodnenia uznesenia okresného súdu, nie na to, že neexistuje okruh osôb, ktoré by mohli byť dotknuté kolúznym správaním sťažovateľky.

Inou otázkou je, či skutočnosti, ktoré zistil krajský súd a závery, ku ktorým došiel, sú správne a či sú dané dôvody na väzbu sťažovateľky. V tomto sa riadil krajský súd samostatnou úvahou, pričom sa snažil logickým spôsobom vyhodnotiť zistené skutočnosti. Iný názor sťažovateľky, ale aj prípadná nesprávnosť právnych záverov krajského súdu tak vo vzťahu k existencii dôvodov väzby, ako aj k existencii dôvodov na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, by podľa nášho názoru nemala spôsobiť porušenie ľudských práv a slobôd sťažovateľky.»

26. Z týchto dôvodov krajský súd navrhol ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovieť.

III.2. Replika sťažovateľky:

27. Podľa sťažovateľky „nie je pravda, že by porušovateľ v druhej, tretej a štvrtej vete odseku č. 46 napadnutého rozhodnutia uvádzal konkrétne skutočnosti, v ktorých vidí dôvod na väzbu. Tam popísané tvrdenia sa týkajú výlučne charakteru trestnej činnosti, z ktorej je sťažovateľka obvinená a to výlučne v čase, kedy k skutku malo dôjsť. Žiadne okolnosti alebo skutočnosti, ktoré by existovali v čase rozhodovania o väzbe, v citovaných odsekoch uvedené nie sú.“. Sťažovateľka je toho názoru, že «okruh osôb dotknutých možným kolúznym správaním nemôže byť vymedzený „negatívne“. V odseku č. 46, na ktorý porušovateľ odkazuje, je uvedený iba vágny okruh „obvinených, ktorí sú na slobode, resp. svedkov, ktorí sú na slobode“ pričom žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by vo vzťahu k takto vágne vymedzenému okruhu osôb existovali v čase rozhodovania o väzbe, uvedené nie sú. Samotný fakt, že v určitom trestnom konaní vystupujú spoluobvinení, ktorí sú na slobode alebo svedkovia, ktorí sú na slobode, nie je okolnosťou odôvodňujúcou obavy z kolúzneho správania.». Napokon nesúhlasí ani «s tvrdením porušovateľa, že „prípadná nesprávnosť právnych záverov krajského súdu tak vo vzťahu k existencii dôvodov väzby, ako aj k existencii dôvodov na nahradenie väzby... by... nemala spôsobiť porušenie ľudských práv a slobôd sťažovateľky“. Ved' predsa správnosť právnych záverov čo do existencie dôvodov väzby je práve tou skutočnosťou, ktorá odlišuje zákonné rozhodnutie o väzbe od nezákonného.».

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

28. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva na osobnú slobodu a práva na slobodu je založená na tvrdení o nepresvedčivosti uznesenia krajského súdu vo vzťahu k záveru o existencii dôvodov kolúznej väzby a nemožnosti jej nahradenia. Sťažovateľka považuje odôvodnenie uznesenia krajského súdu za vnútorne nekonzistentné, všeobecné.

29. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03). Ústavnému súdu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom.

30. Úloha ústavného súdu spočíva v zistení, či skutkové a právne závery všeobecných súdov obstoja z hľadiska dodržania záruk podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 dohovoru. Pritom je podstatné, aby tieto závery boli dostatočne odôvodnené, teda aby boli preukázané zistenými skutkovými okolnosťami, aby ich dôvodnosť vychádzala z relevantnej právnej normy a aby ako celok pôsobili presvedčivo. Len vtedy, ak ústavný súd zistí splnenie tvrdených predpokladov v rozhodnutiach všeobecných súdov, vylúči svojvôľu a nezákonnosť ich postupov (napr. IV. ÚS 301/2011, IV. ÚS 425/2012, II. ÚS 149/2014, III. ÚS 285/2010, I. ÚS 546/2013).

31. Právo na osobnú slobodu garantované tak ústavou, ako aj dohovorom zaujíma v hierarchii základných práv a slobôd (ľudských práv a základných slobôd) popredné miesto. Pod osobnou slobodou sa rozumie voľný, ničím neobmedzený pohyb človeka, ktorý sa môže podľa vlastného rozhodnutia zdržiavať na určitom mieste alebo slobodne z tohto miesta odísť (III. ÚS 204/02).

Každé pozbavenie osobnej slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený osobnej slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, ale aj II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07). Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá zároveň aj porušenie čl. 17 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 5 dohovoru.

32. Ústavný súd konštatuje, že z čl. 17 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali poskytnúť nosné dôvody na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základných práv vyplývajúcich z čl. 17 ods. 1, 2, 3 a 5 ústavy, ktorého súčasťou je aj oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (m. m. III. ÚS 271/07, III. ÚS 177/08, III. ÚS 285/2010, IV. ÚS 301/2011).

33. Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal aj možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (III. ÚS 38/01).

34. Predpokladom umožňujúcim vydať rozhodnutie o vzatí obvineného do väzby je existencia kvalifikovanej obavy, ktorá musí byť odôvodnená. Dôvodnosť obavy musí spočívať buď v konaní obvineného alebo v ďalších konkrétnych skutočnostiach. Dôvodnosť obavy zároveň musí byť spätá s niektorou z činností uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Z povahy Trestným poriadkom požadovanej kvality dôvodnosti obavy vyplýva, že táto nemôže byť všeobecná alebo abstraktná (teda nezávislá od skutkových okolností danej veci), ale musí mať svoj pôvod, musí vyplývať alebo byť vyvolaná buď konaním obvineného, alebo ďalšími konkrétnymi skutočnosťami majúcimi vzťah k obvinenému alebo súvisiacimi s konkrétnym trestným stíhaním. Samotná existencia, dôvodnosť a obsah obavy musia byť pritom v odôvodnení rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby vyjadrené vo vzťahu k obvinenému dostatočne určito a zrozumiteľne (m. m. I. ÚS 452/2020).

35. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením uznesenia sudcu pre prípravné konanie (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020).

36. Ústavný súd konštatuje, že je potrebné prisvedčiť tvrdeniu krajského súdu (bod 58 odôvodnenia uznesenia krajského súdu), v zmysle ktorého odôvodnenie uznesenia sudcu pre prípravné konanie vo vzťahu k existencii dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a neurčitosti návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľky do väzby v rozsahu vymedzenia osôb, ktoré by mohli byť ovplyvnené jej kolúznym konaním, vyznieva nezrozumiteľne v kontexte jeho meritórneho rozhodnutia. Na jednej strane totiž sudca pre prípravné konanie konštatuje, že «*Charakter stíhanej*

trestnej činnosti, ktorá sa vyznačuje práve ovplyvňovaním, resp. až nátlakom (vydieranie) na spoluobvineného [REDAKOVANÉ] aby vypovedal v prospech obvinenej [REDAKOVANÉ], ako aj sofistikovaným spôsobom jej vykonania, keď nikdy nemala toto páchať obvinená priamo, ale cez akýchsi jej „naklonených“ sprostredkovateľov vykonávajúcich jej pokyny a vôľu, v kombinácii s osobou obvinenej, ktorá nepochybne má potrebnú inteligenčnú výbavu a praktické skúsenosti v oblasti trestného práva, pričom zároveň v minulosti vykonávala funkciu sudcu na Okresnom súde Trenčín a neskôr na Krajskom súde v Trenčíne, následne vykonávala funkciu štátnej tajomníčky Ministerstva spravodlivosti SR do 1.4.2019 a teda nielen v trenčianskom regióne, ale možno povedať, že aj na celom Slovensku, požívala vysokú autoritu z titulu jej funkcií, a to aj u príslušníkov polície a zároveň bola politickou nominantkou na Ministerstve spravodlivosti SR v pozícii štátnej tajomníčky a teda autoritu požívala aj v takýchto kruhoch, podľa názoru sudcu predstavuje existenciu dôvodov tzv. kolúznej väzby u obvinenej», pričom na druhej strane sa sudca pre prípravné konanie nestotožnil s argumentáciou prokurátora týkajúcou sa kolúzneho konania sťažovateľky v súvislosti s [REDAKOVANÉ] a sudcom [REDAKOVANÉ] a zároveň uvádza, že „Tiež sa sudca pre prípravné konanie stotožnil s obhajobnou námietkou, že podaný návrh čo do vymedzenia dôvodov väzby obvinenej je príliš všeobecný a neurčitý. Nenaznačil prokurátor ani jednu konkrétnu osobu, ktorá by ešte mohla byť ovplyvnená. Domnieva sa sudca pre prípravné konanie, že by sa malo jednať o spoluobvinených, resp. svedkov v tejto trestnej veci. Tu si však jednak treba uvedomiť, že mnoho zo spoluobvinených a svedkov v tomto konaní už vypočutých bolo. Navyše, ako už súd načrtnol, obvinený [REDAKOVANÉ] je vo výkone trestu v inej veci, obvinený [REDAKOVANÉ] je v tejto veci vo väzbe, pričom obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú vo väzbe v inej veci. Preto ak mal na mysli prokurátor ovplyvňovanie, resp. kolúzne konanie vo vzťahu k týmto osobám, toto je aktuálne vylúčené. Tiež treba akcentovať povinnosti a obmedzenia uložené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 5Tost 6/2021 zo dňa 04.03.2021, ktoré konštatovanú dôvodnú obavu z prípadného kolúzneho konania obvinenej minimalizujú.“.

37. S ohľadom na uvedené odôvodnenie uznesenia sudcu pre prípravné konanie vyznieva tak, že síce na strane sťažovateľky je daná obava z kolúzneho správania, ale na druhej strane niet osôb, ktoré by mohli byť kolúznym správaním sťažovateľky ovplyvňované.

38. Krajský súd sa nestotožnil (rovnako ako sudca pre prípravné konanie) s argumentáciou prokurátora týkajúcou sa existencie dôvodov kolúznej väzby v súvislosti s konaním syna sťažovateľky [REDAKOVANÉ], ako aj predsedu senátu okresného súdu [REDAKOVANÉ] (bod 48 odôvodnenia uznesenia krajského súdu). Krajský súd tiež odmietol argumentáciu prokurátora vo vzťahu k sudcom v trenčianskom regióne, resp. v regióne celého Slovenska, k nestotožneným, podozrivým osobám, neuvedeným novým dôkazom, osobám z prostredia organizovaného zločinu (bod 47 odôvodnenia uznesenia krajského súdu).

39. Krajský súd vo svojom uznesení (bod 46 posledná veta odôvodnenia uznesenia krajského súdu) potenciálnych adresátov kolúzneho správania sťažovateľky vymedzil tak, že má ísť o obvinených, ktorí sú stíhaní na slobode, resp. svedkov, ktorí sa nachádzajú na slobode. Neidentifikoval však (ani ako príklad) konkrétne mená, hoci v čase jeho rozhodovania bola sťažovateľka obvinená už šesť mesiacov.

40. Ústavný súd konštatuje, že za tohto stavu, pokiaľ bol krajský súd toho názoru, že v prípade sťažovateľky nielenže 1) je daný dôvod kolúznej väzby, ale zároveň (na rozdiel od okresného súdu) 2) kolúznu väzbu nie je vzhľadom na okolnosti veci možné nahradiť dohľadom probačného a mediačného úradníka, bolo úlohou krajského súdu už spomenutý nedostatok obsiahnutý v odôvodnení rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie (bod 36 odôvodnenia tohto nálezu) odstrániť náležitým spôsobom tak, aby záver o existencii dôvodov kolúznej väzby vyznieval presvedčivo, bol postavený na konkrétnych, zrozumiteľných a vnútorne konzistentných argumentoch. Bolo preto potrebné precizovať, u ktorých osôb hrozí riziko, že budú ovplyvňované kolúznym správaním sťažovateľky. Krajský súd však na toto rezignoval, keď iba vo všeobecnosti uviedol, že „... kolúzneho správania sa by sa mohla dopustiť vo vzťahu k obvineným, ktorí sú stíhaní na slobode, resp. svedkom, ktorí sa nachádzajú na slobode“. Krajský súd sa nijakým relevantným spôsobom nevyrovnal s tvrdením, resp. nespochybnil tvrdenie sudcu pre prípravné konanie, podľa ktorého prokurátor nenaznačil ani jednu osobu, ktorá by ešte mohla byť ovplyvnená, mnoho zo spoluobvinených a svedkov v tomto konaní už vypočutých bolo, pričom obvinený [REDAKOVANÉ] je vo výkone trestu v inej veci, obvinený [REDAKOVANÉ] je v tejto veci vo väzbe, obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú vo väzbe v inej veci.

41. Na tomto mieste len pre úplnosť ústavný súd uvádza, že z obsahu pripojeného väzobného spisu okresného súdu vyplýva, že v predmetnom trestnom konaní v čase rozhodovania sudcu pre prípravné konanie a krajského súdu o väzbe sťažovateľky už bol vykonaný výsluch obvineného [REDAKOVANÉ] aj [REDAKOVANÉ], pričom obvinený [REDAKOVANÉ] bol vo výkone trestu slobody v inej veci, ostatní obvinení [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] boli vo väzbe (buď v tejto alebo v inej veci). Bol tiež vykonaný výsluch svedka poškodeného [REDAKOVANÉ], svedkov [REDAKOVANÉ].

42. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že vymedzenie potenciálnych adresátov kolúzneho správania sťažovateľky krajským súdom, a teda samotný záver o existencii dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, vyznieva nepresvedčivo, vágne, čo je pri zohľadnení intenzity zásahu do práva sťažovateľky na osobnú slobodu vyvolaného rozhodnutím krajského súdu (vzatie do väzby) neakceptovateľné. Tvrdenie krajského súdu, na ktorom je založený záver o existencii osôb, ktoré by sťažovateľka mohla ovplyvňovať v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, má len zovšeobecňujúcu povahu. Ochrana sťažovateľky pred negatívnou medializáciou a publicitou ako krajským súdom definovaný motív jej niekdajšieho premysleného konania, ktoré má zakladať budúce riziko kolúzie (bod 46 odôvodnenia uznesenia krajského súdu), sa v aktuálnych reáliách spoločenského vnímania sťažovateľky javí diametrálne odlišne v porovnaní so stavom v období, keď sa mala kolúzne správať. Argumentácia väzobného súdu obsiahnutá v rozhodnutí, ktorým sa obvinený berie do väzby, musí byť dostatočne konkrétna a pôsobiť presvedčivo tak, aby dôvody väzby boli zrejmé zo samotného rozhodnutia súdu, bez nutnosti oboznamovania sa s väzobným či vyšetrovacím spisom, či inými okolnosťami veci, ktoré nie sú obsahom rozhodnutia, jeho odôvodnenia.

43. Ústavnému súdu neprináleží nahrádzať činnosť všeobecného súdu a precizovať dôvody, resp. vecne posudzovať existenciu dôvodov väzby a jej eventuálneho nahradenia. Kategorický záver, či dôvody kolúznej väzby sťažovateľky v čase rozhodovania všeobecných súdov objektívne existovali, by v okolnostiach tejto veci musel byť založený na detailnom skutkovom a právnom vyhodnocovaní relevantných dôkazov obsiahnutých vo vyšetrovacom spise. Takto by ústavný súd

nahrádzal rozhodovacia činnosť väzobných súdov. V rozsahu skúmania, či v predmetnom prípade boli pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľky dodržané ústavno-procesné princípy obmedzenia osobnej slobody, však ústavný súd dospel k záveru, že tomu tak nebolo, pretože presvedčivé odôvodnenie záveru o existencii dôvodov kolúznej väzby sťažovateľky v uznesení krajského súdu absentuje. Práve konštatovaná absencia bráni ústavnému súdu v definitívnom vyhodnotení, či záver krajského súdu o danosti dôvodov kolúznej väzby je ústavne udržateľný.

44. Ústavný súd ďalej poukazuje na sťažovateľkou v ústavnej sťažnosti akcentovanú okolnosť, že vo väzbe (v inej jej trestnej veci) strávila jeden rok, trpí všeobecným spoločenským opovrnutím (na aktuálnu spoločenskú situáciu sťažovateľky, stratu jej vplyvu a jej „toxicitu“ pre okolie i na výkon väzby po dobu jedného roku poukazoval obhajca sťažovateľky vo vyjadrení k návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľky do väzby).

45. Krajský súd odôvodňuje obavu z kolúzneho správania sťažovateľky spôsobom, akým malo dôjsť k spáchaniu trestného činu, pre ktorý je stíhaná, na jej vplyv a zapojenie osôb v jej okolí, nevynímajúc vysokopostavených funkcionárov (bod 46 odôvodnenia uznesenia krajského súdu). V tejto argumentačnej rovine, berúc do úvahy sťažovateľkou tvrdené okolnosti, ústavný súd badá nedostatočné odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu. Krajský súd riziká správania sťažovateľky popísané v bode 46 jeho uznesenia nekonfrontoval s faktom bezprostredne predchádzajúcej 12-mesačnej väzby sťažovateľky i s faktom jej mediálne podporeného, prevažne negatívneho spoločenského vnímania, logicky spojeného s vnímaním toxicity kontaktov s ňou udržiavaných, čo môže priamo limitovať jej možnosti kolúzne konať. Uvedená argumentácia sťažovateľky teda nadobudla povahu okolnosti podstatnej pre súdnu ochranu poskytovanú jej pri rozhodovaní o jej väzbe. Krajský súd však na ňu náležite nereagoval, hoci ju sťažovateľka prostredníctvom obhajcu vo svojom vyjadrení k návrhu prokurátora na vzatie do väzby predniesla. Argumenty krajského súdu tak opätovne vyznievajú zovšeobecňujúco a spôsobujú nepreskúmateľnosť jeho záveru o nemožnosti nahradenia kolúznej väzby podľa § 80 a § 82 Trestného poriadku.

46. Zo strany krajského súdu bolo taktiež potrebné podrobnejšie zaujať stanovisko ku skutočnosti, že v inej trestnej veci bola sťažovateľka prepustená z výkonu väzby nielen s uložením povinnosti podrobiť sa dohľadu probačného a mediačného úradníka, ale aj povinnosti podrobiť sa trvalej kontrole polohy technickými prostriedkami (elektronický náramok). V tomto smere je právny názor krajského súdu, podľa ktorého *„dodržiavanie povinností a obmedzení, ktoré jej boli uložené pri prepustení z väzby na slobodu a skúmanie, či dohľad plní svoj účel, sa posudzujú vo vzťahu k trestnej veci, ktorej sa toto rozhodnutie týka“* (bod 62 odôvodnenia uznesenia krajského súdu), formálnou redukciou skutočnej podstaty obrany sťažovateľky prednesenej vo vyjadrení jej obhajcu k sťažnosti prokurátora podanej proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie [upriamenie pozornosti na povinnosti a obmedzenia, ktoré sťažovateľke boli uložené uznesením najvyššieho súdu č. k. 5Tost/6/2021 zo 4. marca 2021 (bod 5.2 a nasl. odôvodnenia uznesenia krajského súdu)]. Permanentný monitoring polohy sťažovateľky svojou povahou napomáha limitovať riziko kolúzie nielen v trestnej veci, v ktorej bola povinnosť podrobiť sa mu uložená. I táto námietka sťažovateľky si vyžadovala zo strany krajského súdu väčšiu pozornosť a podrobnejšiu, presvedčivejšiu odpoveď.

47. Vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie a vyrovnanie sa s vytýkanými aspektmi (adresáti kolúzneho správania sťažovateľky, výkon väzby sťažovateľkou po dobu 12 mesiacov, všeobecné spoločenské vnímanie sťažovateľky, uloženie povinností/obmedzení a monitorovanie sťažovateľky v inej trestnej veci) väzba sťažovateľky nie je v napadnutom uznesení krajského súdu odôvodnená konkrétnymi okolnosťami, ktoré nasvedčujú existencii väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a nemožnosti nahradenia väzby, čo má za následok nutnosť konštatovania porušenia základného práva sťažovateľky na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu (bod 1 výroku nálezu).

48. V dôsledku vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľky uznesením krajského súdu ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil (bod 2 výroku nálezu) podľa § 133 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

49. Napriek tomu, že ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľky uznesením krajského súdu a napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil, nepostupoval ďalej podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde a nepristúpil k vráteniu veci na ďalšie konanie. Za rozhodujúcu okolnosť v tomto smere ústavný súd považoval tú skutočnosť, že sťažovateľka bola medzičasom (26. mája 2021) prepustená z väzby príkazom prokurátora sp. zn. VII/2 Gv 160/20/1000-131, pričom o väzbe možno rozhodovať vždy iba s účinkami pro futuro (I. ÚS 88/04, I. ÚS 115/07, II. ÚS 108/08, II. ÚS 111/2018).

V.

Trovy konania

50. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 460,90 eur (bod 3 výroku nálezu).

51. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu), t. j. celkom v sume 384,08 eur. Priznanú odmenu ústavný súd zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 76,82 eur, pretože právny zástupca sťažovateľky je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Náhradu za tretí úkon právnej služby – stanovisko k vyjadreniu krajského súdu doručené ústavnému súdu 20. júla 2021, ústavný súd sťažovateľke nepriznal, pretože obsah doručeného stanoviska nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

52. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu